

รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย

MANAGEMENT PATTERN FOR ADVENTURE SPORTS TOURISM

สิริพร อิ่มหุ่น*

ศักดิ์ชาย พัทธกิจวงศ์** พูลพงศ์ สุขสว่าง*** พราม อินพรม****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย 3) การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย สรุปผลนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยและจัดทำคู่มือการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย โดยใช้เทคนิคเดลฟาย(Delphi Technique) ในการพัฒนารูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน และใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย มีองค์ประกอบ 7 ด้าน 40 รายข้อ คือ 1) ด้านบุคลากร จำนวน 6 ข้อ 2) ด้านงบประมาณ จำนวน 6 ข้อ 3) ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก จำนวน 6 ข้อ 4) ด้านการจัดการ จำนวน 6 ข้อ 5)ด้านการตลาด จำนวน 5 ข้อ 6) ด้านการจัดการความเสี่ยง จำนวน 5 ข้อ 7) ด้านประเพณีจริยธรรมในการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยจำนวน 6 ข้อ ผลการวิจัยมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติและสามารถนำเสนอเป็นคู่มือการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยว กิจกรรมกีฬาผจญภัย กีฬาผจญภัย

*นิสิตปริญญาเอก คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

****ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

The objective of this study is to develop the management model for adventure sports tourism that consists of 3 stages; 1) Primary data study 2) The development of management model for adventure sports tourism 3) Examination of the suitability and feasibility of management model for adventure sports tourism, conclusion of management model for adventure sports tourism and to conduct the manual of management model for adventure sports tourism using Delphi Technique with 19 experts and focus group to examine the suitability and feasibility of management model for adventure sports tourism from 8 honorable specialists. The study shows that there are 7 aspects with 40 items concerning the management model for adventure sports tourism i.e. 1) Human resources; 6 items. 2) Budget; 6 items. 3) Materials, equipment and facilities; 6 items. 4) Management; 6 items. 5) Marketing; 5 items. 6) Risk management; 5 items. 7) Ethic of adventure sports tourism; 6 items. Research result shows that the management model for adventure sports tourism is practical and can be further conducted as a manual for concerning organizations to be utilized to the fullest.

Keywords: Pattern of tourism management Semi-Adventure activities Adventure sports

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่สนใจการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงศาสนา และการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น ส่งผลให้การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษมีแนวโน้มขยายตัว ในทางตลาดการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การท่องเที่ยวเชิงผจญภัย และการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย (Hudson, 2002) การท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย เป็นการเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษเพื่อทำกิจกรรมกีฬาผจญภัยหรือเล่นกีฬาผจญภัย ตามความถนัดและความสนใจ ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับความสนุกสนาน ตื่นเต้น ท้าทาย หวาดเสียว มีความเสี่ยง มีความปลอดภัย และได้ประสบการณ์ใหม่ ในด้านความรู้สึกต่างๆ นั้นจะขึ้นอยู่กับการรับรู้ส่วนบุคคล ไม่ว่าจะด้านทักษะ อารมณ์ สภาพร่างกาย เป็นต้น

จังหวัดกาญจนบุรีมีขนาดพื้นที่มากเป็นอันดับสามของประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ 19,480 ตารางกิโลเมตร มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ สภาพภูมิประเทศมีความพร้อมที่จะจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย ห่างจากกรุงเทพฯ 130 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง 45 นาที

การเดินทางมีให้เลือกหลายวิธี เช่น เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว รถประจำทาง รถไฟและรถตู้สาธารณะ รวมทั้งมีผู้ประกอบการที่พักไว้ให้บริการเป็นจำนวนมากสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ และจังหวัดกาญจนบุรีได้มีการจัดแข่งขันกีฬาผจญภัย หลายรายการที่น่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รายการเดอะสิงห์ รีเวอร์ แคว อินเตอร์เนชั่นแนล โทรพี ซึ่งเป็นรายการแข่งขันกีฬาผจญภัยที่ใหญ่ที่สุดและได้รับความนิยมมากที่สุด ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กีฬาผจญภัยประกอบด้วย การวิ่ง การปั่นจักรยานเสือภูเขา การว่ายน้ำ และการพายเรือคายัคใช้เวลาการแข่งขัน 3-8 ชั่วโมง เส้นทางการแข่งขันมีทัศนียภาพสวยงามเส้นทางต้น ต้น ทำท่าย วิ่งเทรลผ่านผืนป่าขุนเขา พื้นที่เพาะปลูก และเส้นทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดกาญจนบุรี

ประเภทของกิจกรรมและกีฬาผจญภัยในจังหวัดกาญจนบุรีประกอบด้วย กิจกรรมล่องแพ กิจกรรมเอทีวี กิจกรรมกระโดดหอ กิจกรรมเลื่อนข้ามลำน้ำ กิจกรรมลงทางดิ่ง กิจกรรมสนามทดสอบกำลังใจทางทหารด้วยกิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเดินป่า กิจกรรมนั่งช้าง/ขี่ช้างชมธรรมชาติ กิจกรรมดูนก กิจกรรมพายเรือคายัค/แคนู กิจกรรมปั่นจักรยาน กิจกรรมโรยตัว กิจกรรมลานกระโดด(เครื่องเล่นทางน้ำ) กิจกรรมตกปลา กิจกรรมโหนสลิง กิจกรรมผจญภัยเหนือยอดไม้ และประเภทกีฬาผจญภัย ประกอบด้วย กีฬาปีนหน้าผา กีฬายิงปืน กีฬาจักรยานเสือภูเขา กีฬาเจ็ทสกี กิจกรรมล่องแก่ง ซึ่งกาญจนบุรีมีความพร้อมด้านการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยอยู่ในระดับปานกลาง มีโอกาสที่จะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความพร้อมในระดับสูงได้ หากมีการพัฒนาในด้านของการบริหารจัดการแบบบูรณาการ มีการวางแผนการพัฒนาร่วมกัน มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และมีการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เช่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้น พบว่า การท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยเป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น ในจังหวัดกาญจนบุรีนั้นมีทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมสำหรับทำกิจกรรมกีฬาผจญภัย รวมทั้งยังมีรายการจัดแข่งขันกีฬาผจญภัยที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ทั้งนี้จังหวัดกาญจนบุรียังขาดการพัฒนาด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยอย่างบูรณาการ ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย เพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยในจังหวัดกาญจนบุรีต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

- 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย

วิธีวิจัย

1) กลุ่มประชากร กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลและสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

ศึกษาข้อมูล สำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากเอกสาร งานวิจัย รายงานที่เกี่ยวข้องกับหลักการ ทฤษฎีการบริหารจัดการ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล 5 คน เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามส่วนประมาณค่า (Rating scale) ประกอบด้วย ผู้บริหารที่มีความรู้ด้านการท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ที่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย ผู้ปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยในพื้นที่

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย โดยใช้เทคนิคเดลฟาย(Delphi Technique) จากผู้บริหารด้านการท่องเที่ยว นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว ผู้จัดการหรือผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้แทนชุมชนใน 5 อำเภอ ที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 19 คน เพื่อให้ได้รูปแบบที่สามารถนำไปปฏิบัติได้

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย

การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) สนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์ประเด็นการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย โดยผู้วิจัยใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในขั้นตอนเดลฟาย นำมาวิเคราะห์ จัดสนทนากลุ่มจากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม สรุปผลเพื่อยอมรับรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย และจัดทำคู่มือการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามรอบที่ 1 และรอบที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale) ประมาณค่า 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของลิเคิร์ต (Likert Scale) ตำแหน่งคำตอบของกลุ่มนี้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) รวมถึงคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละบุคคลจากการตอบในรอบที่ 1 และรอบที่ 2 ตามลำดับ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคำตอบในการตอบแต่ละข้อคำถามตามค่าสถิติที่ให้ไว้สำหรับค่าน้ำหนักความคิดเห็นกำหนดไว้ ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับน้อย

1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

โครงสร้างของแบบสอบถามรอบที่ 1 ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหาร

จัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามทั้งหมด 2 รอบ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละรอบ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 1 จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของลิเคิร์ต (Likert Scale) ผู้เชี่ยวชาญจัดอันดับความสำคัญของข้อคำถามแต่ละข้อที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย โดยนำคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของคำถามแต่ละข้อ แล้วจึงนำผลที่ได้ไปสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 มีการเพิ่มค่ามัธยฐาน ช่วงพิสัยระหว่างควอไทล์ และน้ำหนักคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นๆตอบในรอบที่ผ่านมา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 2 จากแบบสอบถามซึ่งมีคำถามเหมือนแบบสอบถามรอบที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญทบทวนคำตอบของตน แล้วนำคำตอบมาทำการวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ค่ามัธยฐาน (Median) จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ที่ผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับตามเกณฑ์ของลิเคิร์ต (Likert Scale)

2.2 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ผู้วิจัยคำนวณหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์จากค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับ ควอไทล์ที่ 1 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อคำถามใดที่มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน แต่ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความนั้นมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน

2.3 ค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม ผู้วิจัยคำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมของแต่ละข้อคำถามเพื่อเป็นการสนับสนุนความสอดคล้องกันของความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การตัดสินว่า ข้อความใดที่มีผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมไม่เกิน 1.00 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในข้อความนั้นๆ

2.4 การพิจารณาความสอดคล้อง

ผู้วิจัยนำค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้องของแนวโน้มแต่ละข้อคำถาม กล่าวคือ ข้อความใดมีค่าพิสัย

ระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.50 และผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม ไม่เกิน 1.00 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นมีความสอดคล้องกัน และสำหรับข้อความใดที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมไม่เป็นไปตามเกณฑ์ดังกล่าวแสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน

2.5 ผู้วิจัยนำข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้งค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และค่าความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม มาสรุปความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยสรุปผลจากการสนทนากลุ่มและจากข้อเสนอแนะ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ประกอบด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากเอกสาร งานวิจัย รายงานที่เกี่ยวข้องกับหลักการ ทฤษฎีการบริหารจัดการ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย ตรวจสอบความเป็นไปและความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย ข้อค้นพบจากการวิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านบุคลากร การวางแผนอัตรากำลังคนของหน่วยงานนั้นต้องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับฤดูกาลท่องเที่ยว ในส่วนกระบวนการสรรหาควรคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ มีความสามารถ มีศักยภาพ คุณสมบัติเหมาะสมตรงตามตำแหน่งงาน จำเป็นจะต้องมีใบที่เข้าอบรมการเป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละชนิดของกิจกรรมกีฬาผจญภัยนั้นๆจากหน่วยงานที่น่าเชื่อถือ อีกทั้งควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ มีความสามารถ มีศักยภาพ พร้อมจะเรียนรู้สิ่งใหม่ตลอดเวลา เข้าอบรมจากหน่วยงานที่มีมาตรฐานอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง จัดกิจกรรมสานสัมพันธ์เช่น การจัดงานเลี้ยง จัดการแข่งขันกีฬา เพื่อสร้างความรัก ความสามัคคี พร้อมทั้งมีสวัสดิการตามความต้องการพื้นฐานให้กับบุคลากร เช่น ประกันสังคม สวัสดิการสุขภาพ พร้อมกับประเมินการทำงานของบุคลากรโดยบุคคลภายในและภายนอก เพื่อพิจารณาเลื่อนตำแหน่ง ค่าตอบแทน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาควิชา รัตนโรจนากุล (2554) กล่าวว่า รูปแบบการของการวางแผน ซึ่งในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์กีฬาปีนหน้าผาเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย ซึ่งมีการกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดภารกิจ และกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ เพื่อที่จะนำไปสู่ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์กีฬาปีนหน้าผาเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย 6 แผนยุทธศาสตร์ และ 33 แผนกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากร ด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กระบวนการพัฒนาโครงสร้างของบุคลากร มาตรฐานและหน้าที่ของบุคลากรที่ชัดเจน มาตรฐานระดับความสามารถของ

ผู้นำเส้นทาง สวัสดิการของบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและหลักสูตรเฉพาะทางในการออกไปประกอบวิชาชีพกีฬาปีหน้าผา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีย์ ถิรศัตยาพิทักษ์ และ ชัยนันท์ ไชยเสน (2556) กล่าวว่า บทบาทและความรู้ของชาวบ้านในการจัดการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายในชุมชนยังคงไม่ชัดเจน ชาวบ้านมีบทบาทหลักคือ ทำงานให้บริการเป็นพนักงานในตำแหน่งต่างๆในบริษัทนำเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยเป็นหลัก และยังสอดคล้องกับ อิทธิพล โกมล (2554) ได้กล่าวไว้ว่า ด้านบุคลากร ควรมีการจัดอบรมหรือประชุมให้ความรู้เรื่องการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และเกิดความยั่งยืน

2. ด้านงบประมาณ แผนงบประมาณมีทั้งแบบระยะสั้นและระยะยาว จะรวมถึงงบประมาณการดำเนินงานและงบประมาณการเงิน มีการจัดทำแผนสำรองการใช้จ่ายเงินกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน ควรจัดทำระบบบัญชีรายรับ รายจ่าย เป็นแบบเอกสารและนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้จัดหาทุน หาผู้สนับสนุนทางการเงินและสิทธิประโยชน์จากหน่วยงานภายนอก พร้อมทั้งต้องจัดทำแผนความเสี่ยงทางการเงินเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และต้องมีการติดตาม ตรวจสอบผลการใช้จ่ายเงินในทุกไตรมาส สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ กราปัญญา (2554) ควรให้องค์การบริหารส่วนตำบลประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่ ป่าชุมชน ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากขึ้น และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารจัดการป่าชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยการจัดประชุมราษฎรทุกหมู่บ้าน เพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้คำปรึกษา และแนะนำพร้อมทั้งเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการป่าชุมชน และสนับสนุนงบประมาณ ในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ

3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก การจัดซื้ออุปกรณ์ที่ซื้อนั้นต้องได้มาตรฐาน เลือกซื้อกับบริษัทที่มีความน่าเชื่อถือ มีบริการหลังขาย มีผู้เชี่ยวชาญตรวจเช็คอุปกรณ์ทุก 3 เดือน อุปกรณ์สำหรับการช่วยชีวิตมีความจำเป็นอย่างมากกรณีเกิดอุบัติเหตุ ควรจัดทำป้ายแสดงกฎ ระเบียบ วิธี การใช้ วิธีปฏิบัติตนไว้อย่างชัดเจน มีการสาธิตการใช้อุปกรณ์ก่อนทำกิจกรรม จัดให้มีการบริการคมนาคมขนส่งให้กับนักท่องเที่ยวโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ความพร้อมด้านที่พักของผู้ประกอบการที่จะรองรับนักท่องเที่ยวในทุกฤดูกาล และกิจกรรมจะมีการปรับเปลี่ยนตามสภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อมตามความเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาควิชา รัตนโรจนากุล (2554) กล่าวว่า ยุทธศาสตร์การดูแลวัสดุ อุปกรณ์แลสถานที่อย่างยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ได้แก่ การควบคุมมาตรฐานการแบ่งกลุ่มผู้ใช้และความปลอดภัย การตรวจสอบและซ่อมแซมเส้นทางปีนหน้าผา การสร้างเครือข่ายสถานประกอบการเพื่อความปลอดภัย การสร้างสัมพันธภาพที่ดีของผู้นำเส้นทาง อุปกรณ์และผู้ให้บริการ สร้างเส้นทางเพิ่มที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อธรรมชาติในระบบนิเวศและปรับสภาพการใช้เครื่องมือให้เหมาะสมตามสภาพภูมิอากาศ

4. ด้านการจัดการ ควรจัดแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ตรวจสอบได้ ติดตามได้ และประเมินได้ การดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน มีการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุตามแผนงาน จัดสัมมนา อบรม ให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ ให้กับนักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่น โดยที่ภาครัฐ และภาคเอกชนร่วมมือกันจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม ด้วยการนำเอาระบบสารสนเทศมาใช้ สำหรับการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรจัดประชุมเตรียมความพร้อม สร้างเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ กราปัญญา (2554) ป่าชุมชนบ้านอ่าวท่าเลน - บ้านท่าพรุ เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งหนึ่งของตำบลเขาทอง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ แต่อย่างไรก็ดี ป่าชุมชนแห่งนี้ ยังขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการและยังไม่มีกำหนดหลักเกณฑ์ กฎ กติกาบังคับใช้ แม้จะมีคณะกรรมการป่าชุมชนแล้วก็ตาม ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ขาดการส่งเสริม สนับสนุนการให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการป่าชุมชนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ให้การปรึกษา แนะนำ

5. ด้านการตลาด ทำแผนการตลาด มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง หลากหลายช่องทางการจัดไปแถมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยต้องให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โปรแกรมที่จัดควรมีความหลากหลายในกิจกรรม เหมาะสมกับราคา นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวแบบกลุ่มและแบบเดี่ยวสามารถทำกิจกรรมได้ และทำการตลาดด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยร่วมกับการท่องเที่ยวในลักษณะอื่นได้ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิทธิพล โกมล (2553) รูปแบบของการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่า เกิดการรวมกลุ่มโฮมสเตย์ โดยอาศัยทุนทางสังคมที่เป็นจุดขาย อันได้แก่ ทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน โดยให้นักท่องเที่ยวได้เข้าพักอาศัย และเก็บค่าที่พักและค่าตอบแทนตามความเหมาะสม ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิรันธ ชินโชติ และธีรวัฒน์ จันทิก (2559) กล่าวว่าเทคโนโลยีการสื่อสารสามารถช่วยให้นักท่องเที่ยวรับข้อมูลด้านการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง สื่อที่หลากหลายขึ้นไม่ว่า จะเป็นสื่อในลักษณะดั้งเดิม เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ ใบบลิว และสื่อในรูปแบบใหม่ เช่น Social Media ต่างๆ ล้วนเป็นช่องทางที่สามารถสื่อสารการท่องเที่ยวได้อย่างดี และนักท่องเที่ยวเองก็สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้มากขึ้น สะดวกและรวดเร็วขึ้น

6. ด้านการจัดการความเสี่ยง มาตรฐานความปลอดภัยในอุปกรณ์ สถานที่ หรือระบบต่างๆ ต้องถูกต้องตามหลักการ มีการทำประกันอุบัติเหตุและประกันภัยให้นักท่องเที่ยวโดยนักท่องเที่ยวต้องเซ็นหนังสือยินยอมความเสี่ยง มีแผนรองรับกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน มีความพร้อมของอุปกรณ์ช่วยชีวิตทุกช่วงเวลา มีการจัดอบรม แนะนำ พร้อมให้ข้อมูลการปฏิบัติตนให้นักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และควรทดสอบการใช้อุปกรณ์ก่อนลงพื้นที่ทำกิจกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ ราไพพรรณ แก้วสุริยะ (2545) กล่าวว่าควรจะต้องมีองค์ประกอบดังนี้คือ 1) เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษให้ความตื่นตาตื่นใจท้าทายความสามารถของมนุษย์และชวนให้ทดลองทำ เมื่อเข้าไปเที่ยว 2) มีบริการอำนวยความสะดวกพร้อม 3) มีครูฝึกรับผิดชอบการแนะนำ และดูแลความปลอดภัย

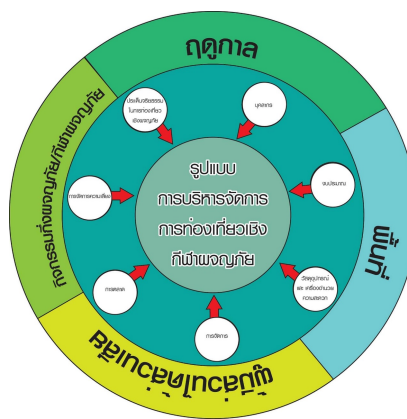
4) เป็นการจัดการที่มีมาตรการรักษาความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน 5) เป็นการจัดการที่มีการกำหนดนโยบายแผนงานและแผนปฏิบัติการ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งระยะสั้นและระยะยาว 6) นักท่องเที่ยวได้รับความสนุกสนาน ตื่นเต้น หวาดเสียว ผจญภัย ปลอดภัย มีความทรงจำ และประสบการณ์ใหม่

7. ด้านประเด็นจริยธรรมในการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวอนุรักษ์ธรรมชาติพร้อมมรดก ส่งเสริม ร่วมกับชุมชน ตระหนักให้เห็นคุณค่า ห่วงแหนทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของตนเองจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยที่มีความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม มีการประเมินสภาพแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ ราคาแพ็คเกจเหมาะสมไม่เอาเปรียบนักท่องเที่ยว การทำกิจกรรมต้องเคารพสถานที่นั้นๆ เลี่ยงกิจกรรมหรือการกระทำที่มีผลกระทบต่อจิตใจของชุมชนท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิพิณ โกมล (2553) กล่าวว่า รูปแบบของการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พบว่า เกิดการรวมกลุ่มโฮมสเตย์ โดยอาศัยทุนทางสังคมที่เป็นจุดขาย อันได้แก่ ทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน โดยให้นักท่องเที่ยวได้เข้าพักอาศัยและเก็บค่าที่พักและค่าตอบแทนตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ กราปัญญา (2554) กล่าวว่าป่าชุมชนเป็นทรัพยากรของส่วนรวมที่อยู่ใกล้ชิดกับท้องถิ่น ซึ่ง ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการดูแล รักษา เพื่อสร้างความตระหนักในคุณค่าให้กับท้องถิ่นของตนเอง เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนา สามารถเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนในด้านต่างๆได้อย่างยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ จากเอกสาร งานวิจัย รายงานที่เกี่ยวข้องกับหลักการ ทฤษฎีการบริหารจัดการ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย การสัมภาษณ์ ตอบแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม แสดงให้เห็นว่า การท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น กิจกรรมต่าง ๆ นั้นถูกพัฒนาตามต้องการของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะได้รับความเพลิดเพลิน ตื่นเต้น ท้าทาย ผจญภัย ได้ประสบการณ์ใหม่ แต่การท่องเที่ยวลักษณะนี้นักท่องเที่ยวต้องมีความสามารถที่โดดเด่น มีร่างกายและประสบการณ์พร้อมที่จะทำกิจกรรม ความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม พร้อมทั้งมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เชิงอนุรักษ์ เชิงวัฒนธรรม เชิงสุขภาพและเชิงผจญภัย ฯลฯ จึงทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวเพื่อทำกิจกรรมกีฬาผจญภัยและกีฬาผจญภัยได้ตลอดทั้งปี ลักษณะของกิจกรรมนั้นจะแตกต่างกันไปตามฤดูกาล ในด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย บุคลากรมีจำนวนน้อย งบประมาณมีไม่เพียงพอต่อการ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ที่ใช้ต้องได้มาตรฐาน มีการตรวจเช็คอุปกรณ์เป็นประจำ การจัดการดำเนินงานเป็นไปตามแผนงาน ไม่มีแผนการตลาดอย่างเป็นรูปธรรม การจัดการความเสี่ยงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็น

สิ่งที่สำคัญที่สุดแต่อุปกรณ์ที่ใช้ทำกิจกรรมมีทั้งได้มาตรฐานและไม่ได้มาตรฐานตามหลักสากล ประกันอุบัติเหตุที่จะทำให้นักท่องเที่ยวบางแห่งมีบางแห่งไม่มี ประเด็นจริยธรรมในการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ผู้ให้บริการจะแนะนำวิธีการปฏิบัติตนต่อสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในรอบที่ 1 และรอบที่ 2 ผลสามารถนำไปใช้สำหรับกำหนดเป็นรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยได้ในระดับมาก ในส่วนของผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยจะประกอบด้วย 7 ด้าน 40 รายข้อ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำภาพรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย ดัง ภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย ใน 5 อำเภอของจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐและภาคเอกชนที่มีการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย
- ผลจากการงานวิจัยนี้การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย ต้องประกอบด้วย 4 บริบท 7 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบทพื้นที่ บริบทผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บริบทกิจกรรมกีฬาผจญภัย/กีฬาผจญภัย และบริบทฤดูกาล 7 องค์ประกอบ ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก ด้านการจัดการ ด้านการตลาด ด้านการจัดการความเสี่ยง และด้านประเด็นจริยธรรมในการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ภาครัฐและภาคเอกชนควรนำองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยทั้ง 7 ด้าน ไปใช้ควบคู่ไปกับการดำเนินงานเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนางานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยและรองรับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจการท่องเที่ยวรูปแบบนี้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งภาครัฐในจังหวัดอื่นที่มีการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัยสามารถนำรูปแบบนี้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทในจังหวัดนั้นได้

และภาคเอกชนนำไปใช้สำหรับการดำเนินธุรกิจ เพื่อเป็นกลไกในการกำหนดเงื่อนไข เพื่อบริหารจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจ

การท่องเที่ยวรูปแบบนี้คาดการณ์ว่าจะเพิ่มมากขึ้นในแต่ละปี เพื่อลดขั้นตอนการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน และเพื่อแข่งขันกับผู้ประกอบการรายอื่นได้อย่างมั่นคง ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดอื่นสามารถนำรูปแบบนี้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทในจังหวัดนั้นได้เพื่อประโยชน์ทาง

การท่องเที่ยว

2. ข้อเสนอแนะต่อชุมชนท้องถิ่นที่มีกิจกรรมกึ่งผจญภัย/ กีฬาผจญภัย

ผลจากการงานวิจัยนี้การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย ต้องประกอบด้วย 4 บริบท 7 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบทพื้นที่ บริบทผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บริบทกิจกรรมกึ่งผจญภัย/กีฬาผจญภัย และบริบทฤดูกาล 7 องค์ประกอบ ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงกีฬาผจญภัย ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก ด้านการจัดการ ด้านการตลาด ด้านการจัดการความเสี่ยง และด้านประเด็นจริยธรรมในการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ชุมชนท้องถิ่นที่มีกิจกรรมกึ่งผจญภัย/ กีฬาผจญภัยนี้ สามารถนำเอารูปแบบนี้ไปปรับใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับประเภทของกิจกรรม พื้นที่ และฤดูกาลท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์ด้านบริหารจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่นและเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนท้องถิ่นไม่ให้เกิดทำลาย อีกทั้ง ชุมชนท้องถิ่นภูมิภาคอื่นสามารถนำรูปแบบนี้ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่นั้น ๆ ได้เพื่อประโยชน์ทางการท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว. (2553). **สถิติการท่องเที่ยว**. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2558, สืบค้นจาก <http://www.tourism.go.th>.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2555). **ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ธุรกิจที่ไม่มีวันตายของประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: ซี.พี.บุ๊ก สแตนดาร์ด.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2545). **ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาและจัดทำคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทผจญภัย (ล่องแก่ง, พายเรือแคนู, ปีนหน้าผา)**. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ปิ่นธิดา ชินโชติ และธีระวัฒน์ จันทิก. (2559). **รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของสวนผึ้ง**. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ, 9(1), 250-268.

ปัญญา เทียนนาวา. (2554). **รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยเดี่ยวเรื่อง การจัดการ**

ท่องเที่ยวผจญภัยด้วยจักรยานเสือภูเขาโดยชุมชน. เพชรบูรณ์:

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

ภาคภูมิ รัตนโรจนากุล. (2554). **รูปแบบการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์กีฬาป็นหน้าผาเพื่อ**

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์
การออกกำลังกายและการกีฬา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2545). **การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ในศตวรรษที่ 21.** วารสารเทคโนโลยี, 23(3),
15-20.

วีระศักดิ์ กราปัญญา. (2554). **รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ป่าชุมชนอ่าวท่าเลน**

บ้านท่าพรุ ตำบลเขาทอง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศาสตรมหา
บัณฑิต, สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดกาญจนบุรี. (2558). **ปฏิทินท่องเที่ยวกาญจนบุรี 2558.**

กาญจนบุรี: สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดกาญจนบุรี.

อารีย์ ธีรสัตยาพิทักษ์ และชัยนันท์ ไชยเสน. (2556). **การท่องเที่ยวลูกผสมเชิงนิเวศผจญภัยและ**

ความยั่งยืนทางการท่องเที่ยว: บทเรียนจากสองแพรก หมู่บ้านเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า.

วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากรฉบับภาษาไทย, 33(2), 167-185.

อิทธิพล โกมล. (2554). **รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: กรณีศึกษา บ้านวังน้ำมอก จังหวัดหนองคาย.**

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม.

Certo, S. C. (2003). **Modern management.** New Jersey: Prentice Hall.

Chelladurai, P. (2005). **Managing organizations of sport and physical activity: A
systems perspective (2nd ed.).** Scottsdale, AZ: Holcomp Hathaway.

Hudson, S. (2003). **Sport and adventure tourism.** New York: Haworth.

Swarkbrooke, J., Beard, C., Leckie, S., & Pomfret, G. (2003). **Adventure tourism the new
frontier.** Burlington: Elsevier.